

entrevista

El periodista Joan Albert Argerich (Barcelona, 1945) és la inquietud feta home. Parla ràpid i amb passió, desborda vitalitat. La seva tasca professional, desenvolupada majoritàriament a Girona, s'ha centrat sobretot en la ràdio (sempre se'l coneixerà com la primera veu de Ràdio 4), però també ha presentat un programa televisiu i darrerament s'ha especialitzat en la gestió de continguts. Ja fa sis temporades que condueix el programa *Plaça gran*, un espai artesanal que volta per tot el país.

Joan Albert Argerich,

periodista radiofònic
i gestor de continguts

JOSEP PASTELLS > Text

PERE DURAN > Fotos

**“Prefereixo parlar amb
tècnics que amb polítics”**

—**Continua al peu del canó amb setanta-dos anys. D'on treu tanta energia?**

Tinc ganes de continuar fent coses. Potser ja no tinc aquella empenta dels vint anys, però la meua experiència em fa tenir una energia molt més refinada. Si trobem normal que un escriptor o un actor de teatre no es jubili, també hauria de ser-ho que un periodista, si vol, no ho faci. Estic convençut que qualsevol empresa pot conjugar molt bé l'empenta de la gent jove, vital i amb moltes idees, i l'experiència acumulada durant molts anys. Amb el meu bagatge ja no dones pals de cec i centres l'energia en coses que realment són productives, sobretot si en tens ganes i t'agrada el tema.

—**Cada cop ho fa millor, doncs?**

Millor diguem que cada cop ho faig menys malament [riu]. Fa uns mesos, en rebre una menció d'honor al Premi Ràdio Associació, vaig dir que vaig de becarí per la vida. M'agrada mirar endavant, pensar en el futur, i penso que a la ràdio encara hi ha moltes coses per fer. La ràdio no s'acaba i jo tinc energia, ganes de fer coses i d'aprendre. En tot cas, sí que puc dir que he trobat la fórmula ideal per a mi.

—**Parla de la fórmula que aplica des de fa sis temporades al programa *Plaça gran* de Ràdio 4?**

Sí, tot i que he de precisar que aquest estil i aquest format és el que estic fent servir des de fa força anys. Ja l'emprava en presentar *Crònica*, l'informatiu en català de TVE, quan només hi havia aquesta televisió en marxa. *Plaça gran* és un programa itinerant que s'ajusta molt bé al que sempre he volgut fer: una ràdio a l'exterior, propera a la gent.

—**Podríem dir que és un programa artesanal?**

Sí que ho és, perquè jo el dirigeixo, l'edito, el presento, el munto i l'envio. S'emet cada setmana, dissabtes i diumenges, i es basa a trepitjar el territori i donar veu a la gent; de fet, és l'objectiu

>> *Argerich amb Josep Tarradellas i Antoni Gutiérrez al Palau de la Generalitat.*

de Ràdio 4, que es va crear per fomentar la llengua i la cultura catalanes.

—**Fa el que li dona la gana?**

Sí, es pot dir que sí. Però no només ara, eh. He tingut el gran avantatge que, excepte en determinades ocasions, sempre he pogut fer allò que m'interessava. A més, mai no m'he dedicat estrictament a la política. Quan presentava *Crònica*, per exemple, posava cultura fins al límit que em deixaven en una època [1979-1982] en què això no era gaire freqüent.

—**Ja no trepitja els estudis.**

No, les fotos que m'heu fet per a aquesta entrevista són una excepció [riu]. Jo

trepitjo territori fent ràdio de proximitat. Puc fer coses que les persones en plantilla és molt difícil que les puguin fer, perquè estan molt limitades pel que fa a les dietes i els desplaçaments.

—**Li va costar una mica, fer aquest programa.**

Potser soc una *rara avis*, però en aquests moments tinc encara moltes ganes de fer coses i molta empenta. A Ràdio 4 em va enganxar un ERO, però em pagaven igualment i volia continuar treballant. Primer no em deixaven fer-ho, però vaig remenar cel i terra fins que vaig poder tornar.

—**Durarà molts més anys, *Plaça gran*?**

Si depèn de mi segur que sí, però en ràdio no se sap mai.

—**Què aporta que no es pugui trobar en altres espais?**

L'empenta de gent jove i amb idees es pot conjugar molt bé amb l'experiència acumulada durant anys

Moltes coses. La tessitura de la gent, les modalitats de la parla... coses que per telèfon no es poden assolir. I no només és el contingut, sinó també la idiosincràsia. Fa poc, en un programa sobre la tria de mulats d'Espinavell, vam oferir un diàleg entre un ramader i un tractant. Al principi jo els feia preguntes i parlaven amb mi, però van començar a parlar espontàniament entre ells i en va sorgir una conversa molt interessant. Això és el que més m'apassiona, són coses que només es poden aconseguir trepitjant el terreny.

—**Fa poc ha anat a Puigcerdà.**

Sí, en un dels programes ens hem centrat en la Fira de Puigcerdà. Però no és un programa de ramaderia, sinó que té un enfocament socioeconòmic i etnològic. Sobretot m'interessa parlar amb els gestors del territori. Prefereixo

els tècnics que els polítics. No vull que se'm mal interpreti, però de vegades els polítics són els que estan menys asabentats d'un tema. Un conseller, per exemple, pot tenir nocions genèriques d'una qüestió concreta, però un tècnic te'n podrà donar tots els detalls.

—**Marca molt, ser conegut com la primera veu de Ràdio 4?**

M'ha marcat emocionalment, sens dubte. A banda que sempre em recorden aquella frase que vaig pronunciar de bon matí el 13 de desembre del 1976 («Bon dia, amics, benvinguts a Ràdio 4, l'emissora que us parla en català»), l'emissora ha passat per moltes vicissituds. Es va inaugurar dos dies abans del referèndum de la reforma política i va néixer com un instrument de la Transició, però també va portar la Transició a Ràdio Nacional d'Es-

panya, que llavors era franquisme total. Aquesta transició la vam portar els professionals, molts de comarques, als quals ens van venir a buscar per posar en marxa la nova emissora, ja que a RNE gairebé ningú sabia català.

—**Vostè va narrar el retorn de l'exili de Josep Tarradellas, el retorn de les despulles de Pau Casals, l'eufòria de la societat civil... Aquella època d'il·lusions i mobilitzacions es pot comparar amb l'actual?**

Diria que no. Llavors Ràdio 4 va ser un fenomen per a la gent que estimava la llengua i la cultura catalanes; al carrer molts ens animaven. Ara això ja no passa.

—**I des del punt de vista del país? Detecta alguna similitud?**

En alguna cosa sí, perquè la gent està

Plaça gran s'ajusta molt bé al que sempre he volgut fer: una ràdio a l'exterior, propera a la gent

molt engrescada, però alhora tot és radicalment diferent. Avui en dia, en el tema de la independència, les cartes estan sobre la taula. Passi el que passi, hi haurà un abans i un després. En començar Ràdio 4 el lema era «Llibertat, amnistia i Estatut d'autonomia» i l'arribada de Tarradellas va ser una jugada molt bona. Abans del passat 1 d'octubre vaig dir que el referèndum seria decisiu però que havíem de veure què passaria a partir del 2 d'octubre. Ara puc dir que les eleccions del 21 de desembre seran molt importants però ves a saber què passarà a partir del 22. Potser quan es publiqui aquesta entrevista ja ho sabrem, o potser encara no.

—Com ha viscut l'evolució de la ràdio?
M'hi he anat adaptant, perquè és obvi que ara tot és radicalment diferent de quan vaig començar. Els que hem viscut l'etapa analògica i la digital tenim un bagatge sensacional. La societat ha evolucionat, lògicament, i la digitalització no només representa un gran avenç en l'aspecte tècnic, sinó també en la difusió. Quan la ràdio va entrar a les webs l'audiència es podia controlar amb una exactitud absoluta, molt millor que no pas amb els

>> Argerich presentant el programa Crònica a TVE.

estudis de mitjans. Avui en dia, amb els whatsapps i aplicacions d'aquesta mena la interactivitat és molt superior a la d'abans. A Ràdio 4 vam viure l'època en què la gent ens trucava per telèfon. Ara tothom pot enviar missatges en qualsevol moment i des de qualsevol lloc. Ha sigut un canvi extraordinari.

—Detecta una crisi professional?

Sí que hi és. Una pregunta recurrent és si hi ha massa mitjans. Fa temps, per posar un exemple, Vic tenia tres televisions; ara n'hi ha dues, perquè una no va poder seguir per problemes econòmics. Estic a favor dels mitjans de comunicació i del fet que tothom pugui tenir la seva veu, però potser caldria fer com les ONG, potser hauríem de concentrar una mica els esforços. Això s'ha posat molt sobre la taula, però penso que les coses cauran pel seu propi pes. Avui en dia no ens podem confiar de tot el que es publica i la gent comença a malfiar-se'n. El periodisme professional requereix uns estudis i un coneixement; cal destriar el gra de la palla.

—A quina edat es va interessar per la ràdio?

Als dotze anys ja m'agradava molt. M'inventava transmissions, com si fos un periodista radiofònic i estigués radiant un programa. Fins que els meus pares em van comprar un magnetòfon. El meu pare va arribar a ser gerent d'una empresa filial de la Societat Anònima Cros, però era l'època de la pluriocupació i també va fer uns cursos per reparar ràdios. Suposo que l'afició em més per la part tecnològica.

—Malgrat això, va estudiar peritatge industrial.

Soc un producte de la postguerra avançada i els pares em van dir que estudiés alguna cosa amb què em pogués defensar. Però sempre vaig tenir al cap fer ràdio.

El periodisme professional requereix uns estudis i un coneixement; cal destriar el gra de la palla

—Com va arribar a Girona?

Estava a Ràdio Barcelona fent de *reportero tribulate*. Feia entrevistes i reportatges en un programa de molta audiència, *Noche de ronda*. Hi parlava de la vida nocturna i em movia per alguns dels cabarets de moda, com ara Mister Dollar, per on passaven molts artistes. Però jo volia realitzar i vaig decidir *patejar-me* el país. Primer vaig anar a Reus, on vaig fer algunes entrevistes a la COPE, i després vaig arribar a Girona, on la ràdio estava per fer.

—Era l'únic al·licient per quedar-se a Girona?

No. També hi vaig trobar la Maria Terradas, que va acabar sent la meua dona. Recordo que un dia, en sortir a les dotze de la nit, ens vam quedar tancats a l'emissora, però en aquell moment encara no ens podíem ni imaginar el que passaria després [riu].

—Això va passar a Ràdio 4?

No, llavors treballàvem a la Voz de Girona. Sempre recordaré que, en anar-hi a buscar feina, en Jaume Teixidor em va preguntar quanta publicitat portava. Em vaig quedar astorat, però em va dir que si portava publicitat tindria un espai a la ràdio. Al final vaig aconseguir tres anunciant i vaig començar a fer radiocrònica. Després vaig passar per la SER, on vaig coincidir amb Maria Jesús Medina i Francina Boris, i finalment va arribar Ràdio 4. Al principi vam tenir molts problemes pel tema de la llengua. Una vegada em van tallar una transmissió d'un concert de nadalas al Teatre Municipal. La feia en català i em van dir que si no continuava en castellà la tallarien. I van fer-ho.

—Durant uns anys també va fer televisió. Com va arribar-hi?

Quan es van organitzar els premis Itàlia, que es van presentar des del castell de Peralada, vaig demanar que em deixessin fer una prova per retransmetre'ls en

ona mitjana i en FM. En aquella època, les emissores d'ona mitjana estaven obligades a tenir l'FM, però per a elles era com un subproducte. El cas és que amb aquesta acció em van descobrir a RTVE i, coincidint amb una època en què s'estava ampliant molt la programació en català, em van proposar d'anar-hi a presentar el programa *Crònica*.

—Tot i això va acabar apostant per la ràdio.

Sí. Hauria pogut seguir fent televisió, però mai no vaig deixar la ràdio, perquè era el que m'agradava més. El 1982 em van nomenar director de Radiocadena de RTVE

i durant vuit anys vaig poder portar una emissora amb professionals que volien fer coses i estaven molt compromesos amb el mitjà. No dubtaven a sortir al carrer a fer entrevistes i no tenien cap vocació d'anar pel món d'estrelles. Parlo de Ramon Rovira, Lluís Falgàs, Jaume Peral, Jordi Busquets, Jordi Jordà i molts altres que em van fer viure una època irreplicable.

—Què té la ràdio que no tingui la televisió?

Si es tracta de difusió sempre guanyarà la televisió, però la maniobrabilitat que té la ràdio no la té la televisió. Això sí,

Si es tracta de difusió sempre guanyarà la televisió, però la ràdio té molta més maniobrabilitat

quan fas un programa diari a la tele la gent et veu com si fossis un familiar seu. Et miren i et pregunten si ets el que surt a la tele. Una vegada, unes noies que em van reconèixer al metro, es van estranyar molt que sortint a la tele anés amb metro. Perdoneu, però és que soc una persona normal, els vaig dir. *Esclar* que en aquella època només hi havia una televisió i, per tant, teníem garantit el 100 % d'audiència.

—**Li queda alguna recança, del seu pas per la ràdio?**

Només una. Quan va haver-hi la gran nevada del 1986, com que estàvem molt preparats per retransmetre (sobretot ral·lis), vam poder fer un gran desplegament gràcies a les bateries que teníem, perquè tothom es va quedar sense connexió telefònica. A la nit, quan ja havíem parlat amb els alcaldes, el governador civil i Endesa per saber quan es recuperaria la normalitat, molta gent que tenia aparells de ràdio amb piles va trucar a l'emissora i es va produir un *feedback* increïble. Persones que feien conya, que feien veure que lligaven... Va ser una experiència fantàstica, la demostració d'una ràdio

que dona suport a la gent. Però, malgrat que sempre ho gravàvem tot, allò no es va gravar. Vam estar retransmetent des de les onze de la nit fins l'endemà a les set del matí, però no ho vam gravar i sempre me'n lamentaré.

>> *Argerich a l'estudi de Ràdio 4 l'any 1977.*

>> *Un grup de treballadors de Radiocadena a Girona als anys vuitanta.*

—Ara també es dedica a gestionar continguts, no?

Sí, el 1982 vaig crear el Gabinet Tècnic de Comunicació i Cultura SL i el 2008 vaig iniciar-hi una nova etapa. Després de ser creador de continguts i ser directiu d'una gran empresa pública de comunicació, em vaig plantejar ser responsable únic de la gestió. Ara coordinem l'Associació d'Empresaris Productors de Venda de Proximitat, i també gestionem la divulgació turística del Consell General dels Pirineus Orientals. En el fons, la gestió és com un engranatge de rellotgeria i em limito a seguir una mena de de-càleg.

—En pot posar un exemple?

Quan has convocat una reunió no la desconvocis llevat que realment sigui per causes de força major. Si la desconvocues no només fas anar malament els que venien a la convocatòria, sinó també tota una sèrie de gent que depenia d'aquella altra.

—Què hi fa al Consell de l'Audio-visual de Catalunya?

Treballo en un estudi per acabar amb

>> Jordi Busquets, Joan Albert Argerich, Ramon Rovira, Jaume Peral i Lluís Falgàs, en una imatge recent.

la centralització. Cal evitar, per exemple, que una emissora digui: «A Barcelona tenim 20 graus de temperatura i a Olot en tenen 16». El missatge radiofònic ha d'evitar aquesta mena de jerarquies.

Josep Pastells és escriptor.

